

■ مبحث: الْمَفْعُولُ الْمَطْلُوقُ:

■ مفعول مطلق: مصدری است از جنس فعل جمله و منصوب (ـَ، ـٌ، ـِ، ـِینَ) که به دو صورت می آید.

۱ - مفعول مطلق تأکیدی ۲- مفعول مطلق نوعی (بیانی)

■ قبل از توضیح انواع مفعول مطلق باید گفت: «مصدر در زبان عربی» دو نوع است:

۱- مصدر باب های ثلاثی مزید که شامل ۸ وزن است: (إفعال، تفعیل، مُفاعلة، تفاعل، إستفعال، إفتعال، إنفعال، تَفَعُّل)

مثال: (إكرام، تقدیم، مُجالسة، تكاتُب، إستحکام، إنتظار، إهدام، تَقَدُّم)

۲- مصدرهای سماعی که راه شنیدن آنها فقط حفظ کردن آن ها است:

صَبَرَ : صَبْرٌ	خَرَجَ: خُرُوجٌ	خاف: خوف
ذَكَرَ: ذِكْرٌ	دَعَا: دَعْوَةٌ	
قَرَأَ : قِرَاءَةٌ	قَالَ: قَوْلٌ	
جَلَسَ : جُلُوسٌ	قام: قِيَامٌ	
ذَهَبَ: ذَهَابٌ	لَعِبَ: لَعِبٌ	

دانش آموزان عزیز رشته تجربی و ریاضی دقت داشته باشید چون کتاب شما چاپ ۱۳۹۷ است دو جدول زیر را ندارید لذا چون ملاک کنکور چاپ ۹۸ است دو جدول زیر برایتان گذاشته می شود با دقت بررسی کنید و در گوشه ای از جزوه تان یادداشت کنید.

در کتاب عربی پایه دهم با مصدرهایی با قاعده بر این وزن ها آشنا شدید:
 اِفْتَعَلَ، اِسْتَفْعَلَ، اِنْفَعَلَ، اِفْعَلَ، تَفَعَّلَ، تَفَاعَلَ و مُفَاعَلَةٌ؛ مثال:

مصدر	مضارع	ماضی	مصدر	مضارع	ماضی
تَعْلِيم	يُعَلِّمُ	عَلَّمَ	اِفْتِخَار	يَفْتَخِرُ	اِفْتَحَرَ
تَقَدُّم	يَتَقَدَّمُ	تَقَدَّمَ	اِسْتِخْدَام	يَسْتَخِدِمُ	اِسْتَحْدَمَ
تَعَارُف	يَتَعَارَفُ	تَعَارَفَ	اِنْسِحَاب	يَنْسَحِبُ	اِنْسَحَبَ
مُسَاعَدَة	يُسَاعِدُ	سَاعَدَ	اِرْسَال	يُرْسِلُ	اَرْسَلَ

اکنون با این چند مصدر که در هشت گروه یاد شده نیستند و بی قاعده اند، آشنا شوید:

مصدر	مضارع	ماضی	مصدر	مضارع	ماضی
جُلوس	يَجْلِسُ	جَلَسَ	صَبْر	يَصْبِرُ	صَبَرَ
خُرُوج	يَخْرُجُ	خَرَجَ	ذِكْر	يَذْكُرُ	ذَكَرَ
طَوَاف	يَطُوفُ	طَافَ	مَعْرِفَة	يَعْرِفُ	عَرَفَ
نَوْم	يَنَامُ	نَامَ	رَغْبَة	يَرْغَبُ	رَغِبَ
عَيْش	يَعِيشُ	عَاشَ	فَتْح	يَفْتَحُ	فَتَحَ

از آنجا که «مفعول مطلق» مصدری از فعل جمله است؛ بنابراین آشنایی با مصدرهای یاد شده لازم است.

- **مفعول مطلق تاکیدی: مصدری است منصوب (ـَ، ـٌ، ـِ، ـِین) و از جنس فعل جمله که جهت تاکید فعل می آید و صفت یا مضاف الیه ندارد.**

■ مثال:

أَحْسَنَ مُحَمَّدٌ الْفُقَرَاءَ إِحْسَانًا

كَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا

- ✓ نکته ترجمه: در ترجمه مفعول مطلق نوعی از کلمات **تاکیدی** مانند: «بی گمان، قطعاً، حتماً» استفاده می شود.

مثال:

نُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا: قطعاً ملائکه نازل شدند.

- **مفعول مطلق نوعی: مصدری است منصوب (ـَ، ـٌ، ـِ، ـِین) و از جنس فعل جمله که جهت بیان نوع و کیفیت فعل می آید و بعد از خودش حتماً صفت یا مضاف الیه دارد.**

مثال:

هُوَ يَعِيشُ عَيْشَ الْفُقَرَاءِ

أَسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ إِسْتِغْفَارًا صَادِقًا

تَجْتَهِدُ الطَّالِبَةُ فِي دَرُوسِهِ إِجْتِهَادًا بِالْغَا

نکته: ممکن است بعد از مفعول مطلق نوعی علاوه بر صفت مفرد، صفت جمله (جمله وصفیه) نیز بیاید:

مثال:

هو قراء القرآن قراءةً أثرت في قلبی

او قرآن را قرائتی کرد که بر قلبم اثر گذاشت

نکته: اگر بعد از مصدر یکی از حروف عطف (و، فَ، ثُمَّ، بل، أو، أم، لکن، لا) بیاید یا علت بیان شود، حتما مفعول مطلق تاکید می است!

قراء التلاميذ قراءةً ليفهموا الموضوع (علت)

ترجمه: بی گمان دانش آموز قرائت کرد تا موضوع را بفهمند.

■ شیوه ترجمه مفعول مطلق نوعی:

۱- مفعول مطلق نوعی که مضاف الیه دارد به صورت «مانند، مثل، همچون» ترجمه می شود.

إِسْتَغْفَرْتُ اللَّهَ إِسْتِغْفَارَ الصَّالِحِينَ:

مانند نیکوکاران از خدا طلب آمرزش کردم

اللاعبون يجتهدون في المسابقة إجتهداً المجاهدين:

بازیکنان در مسابقه مانند مجاهدان تلاش می کنند

۲- مفعول مطلق نوعی که صفت دارد معمولاً به صورت «قید» ترجمه می شود و یا از کلماتی مانند «بسیار، به نیکی، به زیبایی و...» ترجمه می شود.

صَبْرٌ صَبْرًا جَمِيلًا: به زیبایی صبر کردم.
أَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا: خداوند را بسیار یاد کنید

■ سبک سوالات زیر را در تست ها یاد بگیرید، منظور از:

۱- عَيْنٌ مَا فِيهِ اهْتِمَامٌ وَعِنَايَةٌ عَلَى «وقوع الفعل» فقط: مفعول مطلق تاکیدی

۲- عَيْنٌ مَا فِيهِ تَأْكِيدٌ عَلَى وَقُوعِ الْفِعْلِ: مفعول مطلق تاکیدی

۳- عَيْنٌ مَا يُبَيِّنُ كَيْفِيَّةَ وَقُوعِ الْفِعْلِ: مفعول مطلق نوعی

۴- عَيْنٌ الْمَفْعُولِ الْمَطْلُوقِ لِلْبَيَانِ: مفعول مطلق نوعی

۵- عَيْنٌ الْمَفْعُولِ الْمَطْلُوقِ لِلنَّوْعِ: مفعول مطلق نوعی